

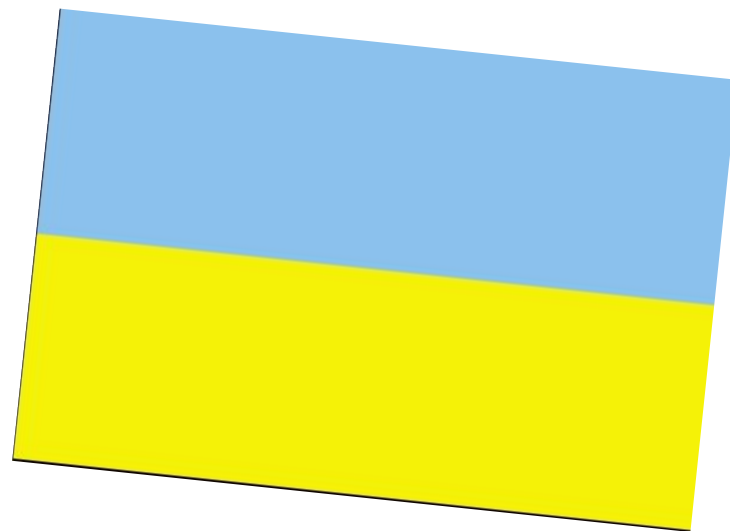
Громадянське суспільство

Громадянське суспільство — система інститутів, яка забезпечує самоорганізацію та розвиток населення; це сукупність громадянських і соціальних інституцій і організаційних заходів, які формують базис реально функціонуючого суспільства на противагу і доповнення виконавчих структур держави (незалежно від політичної системи).

Громадянське суспільство — історичний тип у розвитку людського суспільства, його конкретна якісна характеристика; це сфера самовиявлення і реалізації потреб та інтересів вільних індивідів через систему відносин (економічних, соціальних, релігійних, національних, духовних, культурних). Структурними елементами цієї системи є організації (політичні партії, громадські об'єднання, асоціації) та різні об'єднання (професійні, творчі, спортивні, конфесійні тощо), що охоплюють всі сфери суспільного життя і є спільним регулятором свободи людини.

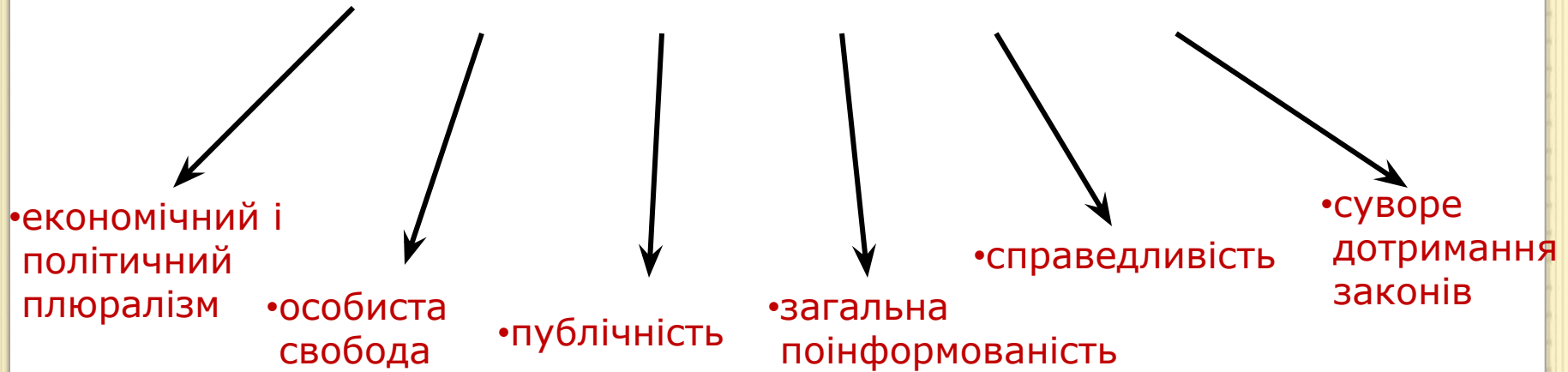

Громадянське суспільство означає устрій суспільства з точки зору інтересів кожного його члена. Звідси і поняття "громадянин" не просто людина або індивід, а особа, суб'єкт особистих прав, своїх законних повноважень, встановлених суспільством.

В широкому значенні громадянське суспільство включає всю безпосередньо не охоплену державою частину суспільства. Воно виникає як незалежна від неї сфера. В цьому значенні громадянське суспільство сумісно не тільки з демократією, але і з авторитаризмом. Лише тоталітаризм означає повну або часткову абсорбцію громадянського суспільства політичною владою.

принципи функціонування громадянського суспільства:

Пплюралізм — це характеристика політичної системи суспільства, за якої соціальні групи мають можливість висловлювати власні позиції через своїх представників у політичних і громадських організаціях.

Плюралізм передбачає різні позиції, погляди, що відображають розмаїтість інтересів у суспільстві.

Громадянське суспільство — це насамперед сукупність громадян одного суспільства, одного регіону, однієї країни чи регіонального об'єднання.

Приклади інституцій громадянського суспільства:

- недержавна організація
- приватна добровільна організація
- народна організація
- громада
- посередницька організація волонтерів та позабюджетні
- клуби місцевої громади
- профспілка
- об'єднання громадян за культурною, статеві та релігійною ознаками
- харитативна організація
- соціальні або спортивні клуби
- кооператив
- природоохоронна організація
- професійна асоціація
- академія
- приватний бізнес
- правничі інституції
- організації споживачів
- засоби масової інформації
- добровільна дружина
- релігійні організації
- клуби за інтересами

Функції громадянського суспільства:

- ✓ самоорганізація громадського механізму для виконання суспільних прав
- ✓ противага владним структурам, головної заборони проти можливих спроб заволодіння владою
- ✓ засіб соціалізації, що зменшує відчуженість індивідів та орієнтує їх на «суспільно корисні справи»
- ✓ сприятливе суспільне середовище для поширення громадянської політичної культури і через неї — для зміцнення демократичного ладу, надання процесові демократизації незворотного характеру.

Стан громадянського суспільства визначається взаємодією багатьох чинників.

Важливими серед них є такі:

1. забезпечення свободи особи та особистої ініціативи;
2. відповідальність за наслідки власної дії;
3. здатність індивідів до громадського співробітництва заради індивідуальної і спільної вигоди та громадянського миру.

Отже:

Громадянське суспільство - продукт буржуазної епохи, ринку і демократії, сфера вільної гри приватновласницьких інтересів і індивідуалізму.

Воно формується здебільшого знизу, як результат розкріпачення індивідів, їхнього перетворення з підданих держави у вільних громадян-власників, готових взяти на себе господарську і політичну відповідальність.

Громадянське суспільство має складну структуру. Воно включає господарські, економічні, сімейні, релігійні і правові відносини, мораль і політичні відношення між індивідами як первинними суб'єктами політичного життя, партіями, групами інтересів та ін. На відміну від держави, в громадянському суспільстві панують не вертикальні, а горизонтальні зв'язки, відношення конкуренції і солідарності між юридично вільними і рівноправними партнерами.

